

Vammaisneuvoston anomus puhe- ja läsnäolo-oikeuden edistämiseksi kunnallisessa päätöksenteossa

Kunnanhallitus 09.02.2026 § 28
353/00.01.02.02/2025

Asian valmistelija:

Kunnanjohtaja Carita Maisila, p. 040 137 5121

Hallintojohtaja Jere Markkanen, p. 040 190 6869

Mynämäen ja Nousiaisten yhteisen vammaisneuvoston puheenjohtaja on toimittanut Mynämäen kunnalle 25.11.2025 anomuksen vammaisneuvoston puhe- ja läsnäolo-oikeuden edistämisestä kunnallisessa päätöksenteossa.

Vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamis- mahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto. Vammaisneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Mynämäen kunnalla on 1.6.2023 alkaen yhteinen vammaisneuvosto Nousiaisten kunnan kanssa.

Vammaisneuvoston toimii hallintosäännön 13 §:n mukaisena vaikuttamistoimielimenä nuorten vaikuttajaryhmän ja vanhusneuvoston ohella. Vaikuttamistoimielimet ovat edustamansa väestöryhmän vaikuttamis- ja kuulemiskanavia. Ne eivät ole kuntalain 30 §:ssä tarkoitettuja kunnan toimielimiä, eivätkä siten kunnan viranomaisia. Vaikuttamistoimielimille ei voida hallintosäännöllä antaa toimivaltaa tehdä hallintopäätöksiä. Ne osallistuvat päätöksentekoon aloitteilla ja lausunnoilla ja niiden edustajille voidaan hallintosäännön määräyksen nojalla antaa puhe- ja läsnäolo-oikeus toimielinten kokouksissa.

Mynämäen kunnan hallintosäännön 87 §:n mukaisesti nuorten vaikuttajaryhmä voi nimetä valtuuston kokoukseen edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus. Nuorten vaikuttajaryhmän edustajalla ei kuitenkaan ole läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.

Muille vaikuttamistoimielimille ei Mynämäen hallintosäännössä ole suoraan myönnetty läsnäolo- ja puheoikeutta toimielinten kokouksissa. Hallintosäännön 87 §:n mukaisesti valtuusto voi kuitenkin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta valtuuston kokouksissa.

Vastaavasti muiden toimielinten osalta hallintosäännön 126 §:n mukaan toimielin päättää itse muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta. Tämän pykälän nojalla Mynämäen kunnan sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta ovat päättäneet antaa nuorten vaikuttajaryhmälle oikeuden nimetä puhe- ja läsnäolo-oikeutetun edustajansa lautakuntien kokouksiin. Kunnanhallituksen kokouksissa osallistumismahdollisuutta ei ole ollut, sillä

valmistelussa on aiemmin katsottu, että hallituksen pöytäkunnan koko on jo nyt varsin suuri ja hallituksen kokouksissa keskusteltavat asiat vaativat vielä lautakuntia tiukempaa luottamuksellisuutta.

Vammaisneuvoston anomus puhe- ja läsnäolo-oikeuden myöntämisestä on demokratian avoimuuden kannalta kannatettava ja kuntastrategian sekä kunnan arvojen mukainen. Anomuksessa esiin nostettuihin seikkoihin ja vaikuttajaryhmien osallistumismahdollisuuksiin sekä rooliin tulee tarkemmin paneutua hallintosäännön laajemman päivittämisen yhteydessä. Kuitenkin jo tässä vaiheessa on nähty perustelluksi esittää valtuustolle, että valtuusto myöntäisi puhe- ja läsnäolo-oikeuden kokouksissaan vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston keskuudestaan nimeämille edustajille, jolloin kaikilla vaikuttajaryhmillä olisi tasapuolisesti oikeus vaikuttaa päätöksentekoon puheoikeuden kautta valtuuston kokouksissa.

Hallintosäännön laajemman päivittämisen yhteydessä voidaan myöhemmin käsitellä kysymys siitä, tullaanko vaikuttamistoimielimille myöntämään hallintosäännöllä läsnäolo- ja puheoikeus kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien kokouksiin. Lopullisen päätöksen tuolloin asiasta tekee kunnanvaltuusto hallintosäännön hyväksymisen yhteydessä.

Ohjeismateriaali:

Vammaisneuvoston anomus puhe- ja läsnäolo-oikeuden edistämiseksi kunnallisessa päätöksenteossa

Päätösehdotus
(kj):

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se päättäisi myöntää vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston keskuudestaan valitsemille edustajille puhe- ja läsnäolo-oikeuden kunnanvaltuuston julkisissa kokouksissa. Vaikuttajaryhmien edustajille ei ole puhe- ja läsnäolo-oikeutta valtuuston suljetussa kokouksessa.

Päätös:

Keskustelun aikana kunnanhallitus yksimielisesti totesi, että se haluaa muistuttaa lautakuntia, että lautakunnat voivat tarvittaessa kutsua vaikuttamistoimielinten jäseniä kuultavaksi yksittäisten asioiden käsittelyyn liittyen näiden edustamien väestöryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi.

Kunnanjohtajan päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.